

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ  
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

**ФАКУЛЬТЕТ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА  
КАФЕДРА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА**

**Силабус**

**МАЙСТЕРНІСТЬ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ ТА  
РОБОТА НАД ТВОРЧИМ ПРОЄКТОМ**

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво
Освітньо-творча програма	<b>Аудіовізуальне мистецтво і виробництво</b>
рівень вищої освіти	третій (освітньо-творчий)
ступінь вищої освіти	доктор мистецтва


**Харків - 2024**

Силабус склали:

**БЕЗРУЧКО Олександр Вікторович**,  
професор кафедри мистецтвознавства,  
доктор мистецтвознавства, професор  
**КОНОВАЛОВ Дмитро Олександрович**,  
ст.викладач кафедри мистецтвознавства,  
кандидат філософських наук

Мова навчання — українська

Силабус затверджено на засіданні  
кафедри мистецтвознавства  
протокол No 2 від «27» серпня 2024 р.  
Завідувач кафедри мистецтвознавства\

  
\_\_\_\_\_ Владлена ЛИСЕНКОВА

Схвалено

Радою факультету аудіовізуального мистецтва  
Протокол від «30» серпня 2024 року No 2

Голова

ради факультету \_\_\_\_\_ Наталія МАРХАЙЧУК

## ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

<b>Назва курсу</b>	Майстерність за спеціальністю та робота над творчим проєктом
<b>Викладач</b>	<b>БЕЗРУЧКО</b> Олександр Вікторович, професор кафедри мистецтвознавства, доктор мистецтвознавства, професор <b>КОНОВАЛОВ</b> Дмитро Олександрович, ст.викладач кафедри мистецтвознавства, кандидат філософських наук
<b>Профіль викладача</b>	<a href="https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/bezruchko.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/b/bezruchko.pdf</a> <a href="https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/k/konovalov.pdf">https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/naukometr/profile/k/konovalov.pdf</a>
<b>Комунікація з викладачем</b>	В умовах дистанційного навчання лекції та семінари проводяться за допомогою сервісу Google Classroom. Поза аудиторними заняттями офіційним каналом комунікації є груповий чат або електронна пошта (тільки у робочі дні). Консультації з викладачем: ідеодзвінок в месенджері
<b>Логіка вивчення курсу</b>	<p>Курс «Майстерність за спеціальністю та робота над творчим проєктом» є обов'язковою освітньою компонентою професійної підготовки здобувачів третього (освітньо-творчого) рівня вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» та викладається у 3-4 семестрах.</p> <p>Дисципліна спрямована на формування комплексної професійної компетентності щодо розробки та реалізації творчих аудіовізуальних проєктів на основі поєднання індивідуальної майстерності, сучасних дослідницьких методологій та етичних стандартів академічної доброчесності.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни здобувачі мають спиратися на знання та компетентності, сформовані під час вивчення освітніх компонент освітньо-творчої програми "Філософія мистецтва", "Аудіовізуальне мистецтво в сучасних креативних індустріях та проєктах", "Мистецька компаративістика". Ці дисципліни забезпечують базу для розуміння сучасних теоретичних підходів у дослідженні аудіовізуального мистецтва, методології аналізу аудіовізуальних творів та формування власної дослідницької позиції. Результати навчання, отримані під час вивчення курсу, використовуються у подальшій діяльності здобувачів, зокрема під час опанування дисциплін "Сучасні парадигми мистецької освіти", "Науково-педагогічна практика", а також під час підготовки та захисту творчого мистецького проєкту.</p>

## АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

**Майстерність за спеціальністю та робота над творчим проєктом** є нормативною освітньою компонентою циклу професійної (практичної) підготовки, входить до числа освітніх компонент 2 року навчання і враховується в баланс навчального часу здобувача.

**Дисципліна забезпечує** змістовий зв'язок між теоретико-методологічними компонентами освітньої програми та творчо-виробничими дисциплінами.

**Особливу увагу в курсі** приділено створенню авторської концепції аудіовізуального твору в контексті Artistic Research, технологічній майстерності екранного виробництва, рефлексивному аналізу аудіовізуальної мови та стилістики, драматургічному та візуальному аналізу актуальних кейсів. Курс також зосереджується на синтезі дослідницьких та художніх компонентів у цілісний твір, питаннях постпродакшену та контролю техніко-естетичної якості, формуванню супровідного кейсу аудіовізуального твору.

**Курс сприяє** формуванню інтегральної компетентності програми – вмінню розробляти концепцію науково-творчого проєкту / продукту, форм його втілення та засобів репрезентації на високому професійному рівні; готувати проєктні пропозиції, вміння організувати та управляти проєктом.

**Особливість дисципліни.** Курс має практичну спрямованість і є узагальненням здобутих теоретичних знань, а також практичних вмінь та навичок на рівні підготовки та виконання аудіовізуального проєкту.

## МЕТА КУРСУ

**Мета вивчення дисципліни** – формування комплексної професійної компетентності щодо розробки та реалізації творчих аудіовізуальних проєктів на основі поєднання індивідуальної майстерності, сучасних дослідницьких методологій та етичних стандартів академічної доброчесності.

### **Завдання вивчення дисципліни.**

Опанування методології проєктування (вміти формулювати авторську концепцію аудіовізуального твору, розробляти стратегію його втілення та готувати професійний пакет проєктної документації).

Поглиблення науково-творчої майстерності (вдосконалення практичних навичок у сфері аудіовізуального виробництва через інтеграцію теоретичних знань у процес створення художнього продукту високої якості).

Застосування міждисциплінарних дослідницьких підходів (сформувати вміння використовувати сучасні методи для критичного осмислення творчих проблем та обґрунтування вибору художніх засобів виразності).

Розвиток експертно-аналітичних здібностей (сформувати навички здійснювати фахову оцінку якості аудіовізуального контенту, ідентифікувати виробничі ризики та готувати експертні висновки щодо творчих рішень).

Впровадження стандартів академічної етики (сформувати звичку дотримання принципів академічної доброчесності та професійної етики на всіх етапах створення, презентації та поширення результатів творчої діяльності).

## **Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна**

**ЗК 1.** Здатність до оволодіння новими знаннями та розвитку творчих здібностей;

**ЗК 2.** Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та оцінки явищ та витворів у галузі аудіовізуальних практик, генерування нових ідей при вирішенні творчих, дослідницьких, педагогічних, практичних завдань та визначення засобів їх реалізації. Здатність розробляти та керувати проектами.

**ЗК 3.** Здатність до наукової, науково-педагогічної комунікації та спроможність дотримуватися етикету наукового, науково-педагогічного спілкування.

**ФК 1.** Здатність до розробки концепції інноваційного творчого проекту / продукту, форм його втілення та засобів репрезентації на високому професійному рівні; підготовки проектної пропозиції, організації та управління проектом.

**ФК 2.** Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розробці науково-творчого проекту / продукту, критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

**ФК 3.** Здатність генерувати нові ідеї, пропонувати та розробляти нові форми соціалізації результатів науково-творчої роботи; будувати колаборацію із зацікавленими професійними колективами в Україні та за кордоном.

**ФК 4.** Здатність критично оцінювати художню якість аудіовізуального продукту та обґрунтовувати експертні висновки; здійснювати експертну та консультативну діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

**ФК 7.** Здатність будувати траєкторію власного розвитку, безперервно продовжувати освіту, знаходити відповідні засоби подальшого підвищення творчої, наукової, педагогічної кваліфікації.

## **Програмні результати навчання**

**ПРН 1.** Вміння розробляти концепцію науково-творчого проекту / продукту, форм його втілення та засобів репрезентації на високому професійному рівні; готувати проектні пропозиції, вміння організувати та управляти проектом.

**ПРН 2.** Підвищення рівня творчих та наукових складових професійної підготовки фахівців у галузі аудіовізуального мистецтва та виробництва.

**ПРН 3.** Вміння застосовувати сучасну методологію та міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.

**ПРН 4.** Вміння застосовувати та розробляти нові форми соціалізації результатів науково-творчої роботи, працювати у міжнародних проектах, використовуючи як українську, так і іноземну мови.

**ПРН 5.** Оцінювати якість аудіовізуальних творів, враховувати ризики при їх виробництві; надавати експертні та консультативні послуги.

**ПРН 8.** Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності викладача вищої школи, дотримуватися принципів академічної доброчесності у науковій, творчій та викладацькій діяльності.

## ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

<b>Ознаки курсу</b>	Основна, професійна компонента
<b>Формат курсу</b>	3-4 семестри
<b>Обсяг курсу</b>	Кількість кредитів – 6 Загальна кількість годин – 180. Співвідношення аудиторних занять та самостійної роботи: денна форма здобуття освіти - 60 год./120 год заочна форма здобуття освіти -14 год./166 год.
<b>Технічне і програмне забезпечення</b>	Технічні засоби та спеціалізоване програмне забезпечення, необхідне для підготовчого, виробничого та пост-продакшн періодів створення аудіовізуальних творів
<b>Форми, види навчальних занять</b>	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи. Види: практичне заняття
<b>Методи навчання</b>	Основними методами навчання виступають ті, які забезпечують інноваційну модель проблемного навчання. Особлива увага окрім традиційних методів навчання надається методам стимулювання пізнавальних потреб та інтересів, а також проєктному методу; методу художньо-практичної рефлексії; проблемному методу та методу аналізу конкретних ситуацій (case study); методу візуалізації результатів та інші.
<b>Поточний контроль</b>	Опитування, участь у дискусіях, презентація результатів, виконання проєкту
<b>Підсумковий контроль</b>	Залік
<b>Політика курсу</b>	Процес навчання – співпраця викладача і здобувача, тому виконання усіх завдань є обов'язковим; висловлювання власної думки, питання у процесі роботи – схвалюються. Усі пропозиції, спрямовані на краще опанування курсу – підтримуються. В умовах дистанційного навчання зараховуються лише відповіді з увімкненою камерою. <b>НЕ ТОЛЕРУЮТЬСЯ:</b> пропуски занять без поважних причин. <b>АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.</b> Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються

## СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назви розділів і тем	Кількість годин					
		Денна форма			Заочна форма		
		усього	у тому числі		усього	у тому числі	
			пр	с.р.		о	пр.
<b>Розділ 1 (3й семестр)</b>							
1	Авторська концепція аудіовізуального твору в контексті Artistic Research	18	6	12	18	1	17
2	Технологічна майстерність та інновації екранного виробництва	24	8	16	24	2	22
3	Рефлексивний аналіз аудіовізуальної мови та стилістики	24	8	16	24	2	22
4	Драматургічний та візуальний аналіз актуальних кейсів	24	8	16	24	2	22
Всього		90	30	60	90	7	83
<b>Розділ 2 (4й семестр)</b>							
1	Синтез дослідницьких та художніх компонентів у цілісний твір	24	8	16	24	2	22
2	Постпродакшн та контроль техніко-естетичної якості	24	8	16	24	2	22
3	Формування супровідного кейсу аудіовізуального твору	24	8	16	24	2	22
4	Передпрезентаційна підготовка та стратегія публічного показу	18	6	12	18	7	83
Всього		90	30	60	90	7	83
<b>Усього</b>		<b>180</b>	<b>60</b>	<b>120</b>	<b>180</b>	<b>14</b>	<b>166</b>

## СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

### Форми поточного контролю:

- *презентація концепції проекту*: публічний захист ідеї, мети, актуальності та дослідницької складової творчого проекту на кожному етапі.
- *захист етапів реалізації*: демонстрація проміжних результатів з обґрунтуванням обраних техніко-технологічних і художніх рішень.
- *рефлексивне есе або творчий щоденник*: письмовий самоаналіз процесу роботи, де аспірант пояснює зв'язок між своєю практичною майстерністю та теоретичним дослідженням.
- *професійна дискусія*: участь у критичному обговоренні проєктів інших аспірантів, що демонструє здатність до фахової експертизи.
- *систематизований звіт* про творчі досягнення.

**Форма підсумкового контролю:** залік, який відбувається у форматі звіту про досягнення та демонстрації досягнутого результату.

## РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЄ ЗДОБУВАЧ

№ тем	Назва теми	Форми звітності	К-сть балів
<b>Розділ 1 (3й семестр)</b>			
<b>Поточний контроль</b>			
1	Авторська концепція аудіовізуального твору в контексті Artistic Research	презентація концепції проєкту (пітчінг); обговорення проєктів (участь у дискусії)	20
2	Технологічна майстерність та інновації екранного виробництва	демонстрація та обґрунтування обраного технічного рішення	20
3	Рефлексивний аналіз аудіовізуальної мови та стилістики	рефлексивний щоденник (самоаналіз процесу роботи над твором, опис знайдених стилістичних прийомів)	20
4	Драматургічний та візуальний аналіз актуальних кейсів (Case study)	порівняльний розбір драматургічних та візуальних структур сучасних екранних творів	20
<b>Підсумковий контроль</b>			
<b>зал ік</b>	Звіт про творчі досягнення та демонстрація результатів		20
			100
<b>Розділ 2 (4й семестр)</b>			
<b>Поточний контроль</b>			
1	Синтез дослідницьких та художніх компонентів у цілісний твір	обґрунтування відповідності візуального ряду концепції твору (перший монтаж)	20
2	Постпродакшн та контроль техніко-естетичної якості	представлення пілотної версії та її техніко-естетичне обґрунтування	20
3	Формування супровідного кейсу аудіовізуального твору	анотація, візуальний брендінг (постер, титри); пакет апробації проєкту	20
4	Передпрезентаційна підготовка та стратегія публічного показу	експозиційний план показу	20
<b>Підсумковий контроль</b>			
<b>зал ік</b>	Звіт про творчі досягнення за весь період роботи над проєктом та його демонстрація		20
			100

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ

(за 20-бальною шкалою)

<b>18–20 балів</b>	<b>Відмінно</b> (високий рівень досягнень)	Завдання виконано повністю, продемонстровано високий рівень індивідуальної майстерності, глибокий аналіз та інноваційний підхід. Робота відповідає усім вимогам PhD-рівня.
<b>15–17 балів</b>	<b>Добре</b> (достатній рівень досягнень)	Завдання виконано в повному обсязі, але присутні незначні технічні огріхи або недостатньо глибока теоретична рефлексія. Робота фактично відповідає вимогам PhD-рівня.
<b>12–14 балів</b>	<b>Задовільно</b> (задовільний рівень досягнень)	Завдання виконано на базовому рівні, концепція представлена фрагментарно, відсутній критичний аналіз власних рішень
<b>0–11 балів</b>	<b>Незадовільно</b>	Завдання не виконано або воно не відповідає фаховим стандартам аудіовізуального мистецтва

**Зарахування результатів неформальної/інформальної освіти** – за рішенням кафедри на основі заяви здобувача та наданих даних. Положення див. тут:

<https://surl.lt/lsiabz>

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	<b>A</b>	зараховано
82-89	<b>B</b>	
74-81	<b>C</b>	
64-73	<b>D</b>	
60-63	<b>E</b>	
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

### Основна:

1. Безгін О., Успенська О. (2022) Методичне забезпечення вітчизняного мистецько-освітнього простору: досвід підготовки докторів мистецтва . *Культурологічна думка. № 21.* С. 168-178. DOI: <https://doi.org/10.37627/2311-9489-21-2022-1>.
2. Безручко, О. В., Черкасов, В. Ф., & Шютів, Т. М. (2023). Критерії та показники формування готовності до творчої діяльності у сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва. *Аудіовізуальне мистецтво і виробництво: досвід, проблеми та перспективи: колективна монографія [наук. ред. : О. В. Безручко]. Київ : Видав. центр КНУКіМ, 2023. Т. 10. С. 5–27.*
3. Венгер, О., Коцький, М. (2023). Художні та технічні засоби реалізації режисерського задуму в сучасній кіноіндустрії. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, [e-journal] 6 (1), с.83-91.* <https://doi.org/10.31866/2617-2674.6.1.2023.279247>
4. Воглер, К. (2018) Шлях митця: Міфологічна структура для письменників та сценаристів / Пер. з англ. М. Матвієнко. Київ: Видавництво Фабула.
5. Голіченко, Ю. (2017). Історії навколо нас: класична драматургія. Посібник кінодраматургії. Київ: Центр учбової літератури, Ч.1.
6. Горпенко, В. (2000) Архітектоніка фільму. Режисерські засоби і способи формування структури екранного видовища: У 5 т. Київ: ДІТМ.
7. Егрі, Л. (2017) Мистецтво драматургії: Як створювати глибокі та багатовимірні персонажі / Пер. з англ. О. Красюк. Київ: Віват.
8. Канівець І.А. (2018) Реалізації проєктів віртуальної реальності як різновиду варіативного екранного твору. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. 2018. № 22. С. 120-125.* DOI:<https://doi.org/10.34026/1997-4264.22.2018.217065> .
9. Ковш, О. та Копачинський, О., 2023. Особливості монтажу в сучасному аудіовізуальному виробництві: спецефекти та переходи. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, [e-journal] 6 (1), с.105-117.* <https://doi.org/10.31866/2617-2674.6.1.2023.27925>
10. Миславський В.Н. (2024) Західний кінематограф: концептуально-термінологічний словник : наук.-довід. вид-ня. К.: вид-во “Точка”, 2024.
11. Петрова, О., Фарафонов, Б., Миславський В. (2019) Режисура аудіовізуальних творів Навчальний посібник. Частина 1 і Частина 2. Харків. : ХДАК.
12. Погребняк Г. П. (2018) Авторські концепції у режисурі художнього кіно : монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. URI: <http://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/4432> .

13. Філд, С. (2021) Сценарна майстерність. Вирішення сценарних проблем / Пер. з англ. Т. Вавренюк. Київ: ArtHuss
14. Чміль, Г., Пшенична, К., (2018). Монтаж кіно: від радянського кіноавангарду до сучасних практик монтажу. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, [e-journal] 2, с.98-106. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.2.2018.151823>
15. Ширман, Р., Сиз, Д., (2020). Особливості специфіки втілення режисерського задуму екранного твору. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Аудіовізуальне мистецтво і виробництво, [e-journal] 3 (1), с.75-82. <https://doi.org/10.31866/2617-2674.3.1.2020.20266>

#### **Допоміжна:**

1. Бодріяр Ж. (2004) Симулякри і симуляція. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 230 с.
2. Брюховецька, Л. (2020) Майстри кінозображення. Кінематографічні студії. Випуск одинадцятий. Київ, «Кіно-Театр».
3. Горпенко, В. (2001). Предмет і матеріал режисури аудіовізуальних мистецтв. *Мистецтвознавство України: Зб. наук. пр. Вип. 2.* / Редкол.: А. Чебикін (голова) та ін. Київ: «Кий».
4. Госейко, Л. (2005) Історія Українського кінематографа 1896-1995. Пер. з французької: Станіслав Довганюк, Любомир Госейко. Київ: Книжкове видавництво «КІНО-КОЛО».
5. Дімур Е. Посібник з візуальних ефектів для кінематографістів. Мистецтво й техніки візуальних ефектів для режисерів, продюсерів, монтажерів та операторів. Київ : ArtHuss, 2024. 210 с.
6. Зубавіна І. (2008). Час і простір у кінематографі. Інститут проблем сучасного мистецтва АМУ. Київ: «Щек».
7. Зубавіна І. Б. (2021) Онтологія віртуального простору: екранознавчі зшитки. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2021. 376 с.
8. Кисельов, Ю. (2011) Мистецтво документального кіно. Харків: ХНУМ., 241 с.
9. Кісін, В. (1999) Режисура як мистецтво і професія. Життя. Актор. Образ. Із творчо спадщини. Київ, Вид. дім «КМ Academia».
10. Корильчук Н. І., Дзевицька Л. С., Василюк-Зайцева С. В. (2023). Проблеми та перспективи сучасної освіти України: спроби наукової рефлексії. Академічні візії. Вип. 16. С. 1-13. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7664630>.
11. Маккі, Р. (2021). Оповідь. Субстанція, структура, стиль та принципи письмової екранізації. Київ: АРК. ЮЕЙ.
12. Марченко, І. (2024) Освітні медійні інновації у світових навчальних практиках. Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.. № 35, С. 234-243, DOI:<https://doi.org/10.34026/1997-4264.35.2024.318142>
13. Міллер, Д. (2022). Створи Story Brand. Розкажи історію бренду, і тебе почують /Пер. з англ. В. Дешешка. Харків: Віват.

14. Мітрі, Ж. Теорія кіно. Київ: Основи, 2003. 352 с.
15. Нариси з історії кіномистецтва України (2006) / Редкол.: В. Сидоренко та ін.; Інститут проблем сучасного мистецтва академії мистецтв України. Київ: «Інтертехнологія».
16. Роздобудько, І., Санін, О. (2016) Кіно на папері. Збірник. Київ: «Нора Друк».
17. Сегер, Л. (2011). Робимо гарний сценарій геніальним. Посібник з написання і переробки кіносценаріїв від голлівудського консультанта. Третє вид. Київ, Інсайтмедіа.
18. Снайдер, Б. (2020) Врятуйте котика! Остання книга з написання сценаріїв, яку вам коли-небудь знадобиться / Пер. з англ. В. Гриценко. Київ: ArtHuss
19. Трубі, Д. (2018) Анатомія історії: 22 кроки до створення шедевра / Пер. з англ. О.Кальнич. Київ: Видавництво «Основи».
20. Філд, С. (2011) Кіносценарій. Основи написання / Пер. з англ. О. Якименко. Київ: Видавництво Основи.